

המוני ישראל צפו בסרט "חשמלית ושמה תשוקה" בטלוויזיה. הם לא שמו לב לדמות המרכזית: דן בן-אמוץ, שהופיע במשך רבע שניה. על כך כתב בן-אמוץ לפני 33 שנים קטע קלאסי בעולם הזה. הוא מתפרסם כאן שוב

"אני ומאראלון בר אונצו!"

דן בן-אמוץ בין מאראלון ושרי וינטרס (1950)*

כבר אמרו לי שאני כחור מעניין ושמתאים לי להיות שחקן-קולנוע. אמרתי לו: "כן, כולם אומרים כך. אבל אני אינני מעוניין להיות שחקן". גם זה מצא חן בעיניו. הוא אמר שאינני רומה לשאר הישראלים הבאים עם עיתון קולנוע ביד ורוצים להצטלם עם השחקנים. אמרתי לו: "כן, אני אחר". הוא חשב רגע, ולאחר היסט ניכר שאל אם אני מעוניין להשתתף בסרט. אמרתי לו: "שטויות". "תקבל הרבה כסף". זה עניין אחר", אמרתי לו. וכך הסכמתי לקבל את תפקיד הבחור האומר "היי מיטש" 75 דולר בעד צילום אחר. 37 וחצי דולר בעד כל מילה. הוא ביקש ממני שאגיד את המישיפט. שאלתי אותו: "איך אתה רוצה שאגיד אותו?" "בציניות עדינה", השיב. אמרתי "היי מיטש" בציניות עדינה, והוא טפח על שיכמי בסיפוק רב. מפני שזה באמת דבר לאיפשוט. סוף-סוף אפשר להגיד זאת בצורות רבות: בעצב, בשימחה, בלבביות, ביאוש, בגאווה, בי יהירות, בדיכאון וכו'. לא כל אחד יכול להגיד "היי מיטש" בציניות עדינה. שמר שבת' טבת ינסה. נראה אותו על התמונה שבה אני מופיע נאלצו לחזור שלוש פעמים. לא בגללי. אני הייתי בסדר גמור. זה בגלל ויוויאן לי. היא הסתכלה עליי במקום על מיטש.

אדם עניו וצנוע

א תרי הצילומים הציג אותי הכי מאי לפני השחקנים ומייד הפכתי להיות ידידם הטוב ביותר. עמדת שלי שלוש פעמים לצידה הימני של ויוויאן לי ופעמיים בצידה הימני שמאלי. פעם אחת, כשהאנשים החלו להידחק החוצה, נגעתי בה במיקרה ביד ומעין זרם חשמלי עבר בנו. את הקצור תיקנו ביוזרגע. חמש פעמים אמרתי שלום למרלון בראנדו ופעמיים הוא ענה לי. בגמר הסרט אמר לי שלום בפעם השלישית. דיברתי עם כולם על ישראל ורבים מהם החליטו לבקר בארץ ולהשתתף במגבית. הבימאי כתב לי מיכתב שבו הוא מודיע לכל מאן-דבעי שאני כחור מוכשר מאוד ושהוא ממליץ עליי בכל תוקף. הוא כתב שם שאני יכול להיות שחקן-קולנוע בקנה מידה ביד-עירוני ושעוד ישמעו עליי רבות. אנשים אחרים היו עושים מזה עניין גדול. כמו שאמרת. אבל אני אינני יכול. זה לא מתאים לאופי שלי. ואם אני יושב לא פעם בבית-קפה ומשוחח עם אנשים (זה כולל גם את מר טבת, לפעמים) כאילו כלום. כאילו שלא שיחקתי תפקיד חשוב בסרט חשמלית ושמה תשוקה. כאילו שלא הכרתי אישית את קאזאן וכאילו לא הייתי ידידם הטוב של ויוויאן לי ומרלון — זה רק מוכיח שוב ושוב שאני אדם עניו וצנוע. אם זו אינה צניעות, אז ככלל אין צניעות בעולם.

בשבוע שעבר ראו המוני ישראל את הסרט הקלאסי חשמלית ושמה תשוקה. אלמלא נאמר הדבר בעיני תונות מראש, לא היה שם איש לב לכך שדן בן-אמוץ, הסופר-העני-תונאי הישראלי, מופיע בסרט. הוא נראה על המרקע במשך שביר של שניה. כשהוא אומר לאחד מגיבורי הסרט: "היי מיטש!"

סציונה זו תוארה לפני 33 שנים באחת הכתבות הקלאסיות של העולם הזה (2.4.53).

היתה זו כתבתו של דן בן-אמוץ עצמו. שהגיב על מאמר לגלגני ש-נכתב בעניין זה על-ידי שבת' טבת בהארץ.

בשעתו עוררה הכתבה תגובות רבות בציבור. מילות-המפתח של הכתבה: "היי מיטש". וציניות עדי-נה". הפכו חלק מן הפולקלור הפרטי של העולם הזה.

אחרי דברי התפלמסות עם טבת, תיאר בן-אמוץ בכתבה את חלקו בסרט כך:

מי שראה את הסרט זוכר ודאי את הקטע בו לוקח מיטש (קארל מאלרן) את בלאנש (ויוויאן לי) לבית-קפה שעל פני המים. מיטש אוהב אותה. היא כליכך שונה מכל הנשים שהוא ראה: אפילו לאמו החולה היא איננה רומה. הוא היה רוצה להתחתן איתה אם רק אפשר. היא מאוד יפה.

בלאנש, לעומת זה, מחבבת אותו משום שהוא אדיב אליה יותר מכל המשתתפים האחרים בסרט. הוא לא כליכך יפה. אבל הוא ג'נטלמן, וזה מדבר אל לב בתידרום אצילית כמות.

"היי מיטש!"

ל כאורה הבל פשוט. לפי כל הסרימנים הם צריכים היו להתחתן. אך למעשה זה לא כך. למה? באמת נשאלת השאלה: למה? אם כן, כשהוא רוקר איתה שם באולם הוא פיתאום מבחין בכחור שיושב ליד שולחן ומסתכל בו. (זה אני, בצד שמאל של המיסגרת). גם היא מבחינה בכחור (כי) ופיתאום נעשה להם מאוד לא נוח. הם רוצים לרוקר אבל זה לא הולך להם. הרגליים מסתככות והידיים מויעות. הוא מציע לה לצאת החוצה לשאוף מעט אוויר (כאילו שחם באולם). בדרכם החוצה קם הבחור (אני) ויוצא לרוקר עם בתי-זוגות (סתם סטאטיס-טית). הוא (אני) עובר לצידה של ויוויאן לי (בריוק כפי שהודיעו בעיתונות) ובציניות עדינה אומר למיטש: "היי מיטש!"

מיטש מתבלבל ועושה את עצמו כאילו לא הכיר אותו (אותי). גם ויוויאן לי משתדלת להתחמק ממנו (ממני). הם יוצאים החוצה לשאוף אוויר. לכתוב הוא יודע — שנתאי טבת — אבל שניסה הוא להגיד "היי מיטש" כמוני. מי שאינו מבין בענייני קולנוע חושב שזה דבר של מה בכך, אך האמינו לי שהדבר לגמרי לא פשוט.

הלופעתי באולם-הריקודים, יש הי שיבות עצומה מבחינת התפתחות העלילה, אך משוס'מה (וזה אחת הנקודות החלשות של הסרט) לא בחר

הבימאי ניגש אליי ומבלי להסיט עיניו מעיניי שאל אותי: "מי אתה?" אמרתי לו את שמי ושאני ממדינת ישראל (שניצחה שבע מדינות ערביות) ושהייתי כפלמ"ח (בפלוגת המתאבדים) ושפירסמתי כמה ספרים ושעברתי בעליה ב' ושכתבתי מחזה מעניין מאוד ושאני מוכשר וצנוע.

הוא ניגש להתלחש עם ויוויאן לי ועם מרלון בראנדו ושלושתם הכיטו בי בעניין. הם קרבו אליי והבימאי שאל אותי למה באתי להוליווד. אמרתי להם שבאתי לראות את המציאות כמו עיניי. התשובה מצאה חן בעיניו והוא אמר "ככה" מלא-הכנה. הוא שאל אותי אם וינטרס לא הופיעה בסרט.

באחד הימים הוזמנתי לבקר כאולפן של האחים וורנר כדי לחזות בהסרטה חשמלית ושמה תשוקה.

"בציניות עדינה"

ר רגע שנכנסתי לאולפן השתררה שם דומיה עמוקה. הכי מאי אליה קאזאן נעץ בי את עיניו. לי חללה להתלחש עם מארלון בראנדו. כולם הסתכלו בי. ועליי להודות שכל זה הביא אותי במבוכה.

ניגשתי לאחד הקירות ונשענתי עליו. הקיר, שעמד על גלגלים, החל לנסוע, ומיהרתי להזדקף ולעצור בעדו.

הבימאי להתעכב על העניין או לחזור להרגיש אותו באיזה צורה שהיא. הוא חשב שיש להסתפק ברמו קל. (רשי" מתו של שבת' טבת הוכיחה את ההיפך. אכן, מיספר האנשים בעלי חושי-הבחנה מתמעט והולך בימינו).

בתמונה זו אני מופיע בחצי פרופיל וב"מדיום שוט" (תמונה כינונית — מבחינת המרחק) ובכל זאת רבים הכירו אותי מייד. נוסף לזה אני מופיע בתמונת הקטטה באולם-המישיחקים. הגב בשוליים. מימין — זה אני.

רבים היו רוצים לדעת בוודאי איך הגעתי לסרט הזה ולמה נבחרתי. דווקא אני למילוי תפקיד חשוב זה. אני שונא לדבר על עצמי. אך כאשר אנכרתי, אנכרתי.